

14 maart 2016

Kamer van Volksvertegenwoordigers
Commissie Justitie
Leuvenseweg 21
1008 BRUSSEL

Geacht lid van de commissie Justitie,

Deze week worden de wetsvoorstellen over het statuut van de pleegzorgers verder besproken in uw commissie. Het opzet is dat er in bepaalde gevallen ouderlijke bevoegdheden overgedragen kunnen worden van ouders naar pleegzorgers. Dit is geen evidentie. Daarom willen we u alsnog een aantal bezorgdheden signaleren. We reageren op het laatst ingediende voorstel (697/2).

Wanneer er gedacht wordt aan een statuut voor pleegzorgers, is het belangrijk voor ogen te houden dat pleegzorg steeds een jeugdhulpmaatregel is. Een kind dat is toevertrouwd aan een pleeggezin is op de eerste plaats een kind in een kwetsbare situatie waarvan de ouders hun taken niet altijd ten volle opnemen. Hierbij aansluitend willen we wijzen op risico van het installeren van pleegzorg als voorportaal van adoptie. Het gaat om 2 onderscheiden systemen. We vinden dat het parlementair debat hier meer aandacht aan moet schenken.

Co-ouderschap centraal

Het gevolg hiervan, geheel in lijn met het kinderrechtenverdrag, is dat de idee van 'coparentaliteit' of 'co-ouderschap' centraal moet komen te staan. Dit co-ouderschap moet starten met een gezamenlijk engagement van elke familie. Het voorstel voorziet in de mogelijkheid om een overeenkomst te sluiten. Het concept over het ouderschapsplan ontwikkeld door professor Swennen is aantrekkelijk en lijkt hier analoog toegepast te kunnen worden. Eerder dan louter een verdeling van rechten en plichten tussen ouders en pleegzorgers te maken, is het de bedoeling om te komen tot een gedeeld charter waarin de waarden en basisafspraken over het ouderschap die ze voor ogen hebben.

Inzetten op bemiddeling

Een ander gevolg is de noodzakelijke focus op bemiddeling. Het is cruciaal dat alles in het werk gesteld wordt om een escalatie tussen ouders en pleegzorgers, met een vonnis als culminatiepunt, te vermijden. In het huidige wetsvoorstel vinden we nergens mechanismen terug die (multidisciplinaire) bemiddeling promoten.

Afweging vraagt kwali(tijd)

Het is niet gemakkelijk om in conflictsituaties tussen ouders en pleegzorgers een goede afweging te maken en een beslissing te nemen die in het belang van het kind is. Het is niet altijd zo evident wat dit 'belang van het kind' betekent. Verschillende rechten van het kind moeten afgewogen worden. Ook is duidelijk is dat de belangen van pleegzorger en (pleeg)kind niet per definitie samenvallen of gelijklopen.

We geven een aantal randvoorwaarden mee die cruciaal zijn en die best ook juridisch verankerd worden:

- maximale inspraak van het pleegkind, rekening houdend met zijn groeiende bekwaamheid ('evolving capacities')
- inspraak van ouders en pleegzorgers
- kwaliteitsvol advies van de bevoegde organen inzake pleegzorg waarin zowel de visie van ouders en pleegzorgers aan bod komt
- juridische bijstand van een jeugdadvocaat die het belang van het pleegkind naar voren brengt op de zitting
- uitgebreide motivering waarom voor de overdracht van een bepaalde ouderlijke bevoegdheid werd geselecteerd
- regelmatige herziening van de getroffen regeling

Neem pleegvoogdij onder de loep

Het wetsvoorstel neemt zonder meer het statuut van pleegvoogdij over. Vooraleer dit te doen vragen we eerst een doorlichting van dit oude statuut. Is het nog zinvol om het te behouden? Hoe vermijden we dat het statuut gebruikt wordt als een verdoken adoptie met veel minder waarborgen en toezicht? Welke criteria moet een familierechtbank gebruiken om de overeenkomst aan te toetsen? Hoe vul je het 'belang van het kind' in deze situaties in? Wat bij onenigheid tussen ouders en pleegvoogdijhouders? Bovendien zal het openbaar ministerie in de toekomst niet meer altijd aanwezig zijn in dit soort zaken.

Alvast bedankt om aan deze bedenkingen aandacht te willen schenken. Uiteraard kan u ons contacteren voor verdere toelichting of bij vragen.
Met vriendelijke groeten,

Bruno Vanobbergen
Kinderrechtencommissaris

Bernard De Vos
Délégué général de la Communauté
Française aux droits de l'enfant